

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

08/06/2020

Broj: Revt 119/2018-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A
I
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Katarine Buljan predsjednice vijeća, Branka Medančića člana vijeća i izvjestitelja, dr. sc. Jadranka Juga člana vijeća, Gordane Jalšovečki članice vijeća i Slavka Pavkovića člana vijeća, u pravnoj stvari I. tužitelja Flamma d.o.o. iz Umaga, Savudrija, Crveni vrh, Laura zapad kbr. 75 (OIB: 49797261315) i II. tužitelja Danila Kovačića iz Slovenije, Komen, Tomačevica kbr. 11 (OIB: 87535321511), oboje zastupanih po punomoćniku Mladenu Lončaru, odvjetniku iz Rijeke, protiv 1. tuženika Frendy d.o.o. iz Mokošica, Komolac, Tenturija kbr. 42 (OIB: 66977869240) i II. tuženika Vide Matića iz Dubrovnika, Ivana Gorana Kovačića kbr. 77 (OIB: 06252292050), oboje zastupanih po punomoćniku Mile Mabiću, odvjetniku iz Dubrovnika, radi utvrđenja da je ugovor raskinut i isplate, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. br. PŽ-2725/2013-7 od 22. ožujka 2017. kojom je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Splitu, Stalne službe u Dubrovniku posl. br. P-328/2011 od 12. rujna 2012., u sjednici vijeća održanoj 11. veljače 2020.,

presudio je:

Revizija tužitelja u odnosu na odluku o glavnoj stvari odbija se kao neosnovana.

riješio je:

I. Revizija tužitelja protiv odluke o trošku postupka odbacuje se kao nedopuštena.

II. Tuženicima se ne dosuđuje naknada troška odgovora na reviziju.

Obrazloženje

Drugostupanjskom presudom:

a) u stavku I. izreke, odbijena je žalba tužitelja kao neosnovana i potvrđena prvostupanjska presuda kojom je:

- u točki I. izreke, odbijen tužbeni zahtjev kako glasi: "Utvrđuje se da je raskinut Kupoprodajni ugovor zaključen u Dubrovniku dana 18. listopada 2007. godine, zaključen između prodavatelja Frendy d.o.o. i kupca Flamma d.o.o., a glede nekretnine k.č. br. 79/1 zgr., 2 ZK tijelo II-etaža: 234/1188, k.o. Gruž, poslovni prostor u prizemlju površine 233,90 m².",

- u točki II. izreke, odbijen tužbeni zahtjev „na povrat primljenih novčanih iznosa i isplate ukupnog iznosa od 2.819,100 kn prema 1. tužitelju, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama od dospijeca pojedinog iznosa do isplate“,

- u točki III. izreke, odbijen tužbeni zahtjev „na solidarnu isplatu naknade štete u iznosu od 137.477,06 kn, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama od 26. svibnja 2008. do isplate“,

- u točki IV. izreke, odbijen tužbeni zahtjev prema II. tuženiku na povrat primljenog iznosa od 93.560,00 EUR sa zakonskim zateznim kamatama od 26. ožujka 2007. do isplate,

- u točki V. izreke, naloženo I. tužitelju da u roku od osam dana naknadi I. tuženiku troškove postupka u iznosu od 295.177,80 kuna,

- u točki VI. izreke, odbijen zahtjev I. tuženika za naknadom troška od 59.347,20 kn,

b) u stavku II. izreke, odbijen je „kao neosnovan zahtjev tuženika za naknadu troška sastava odgovora na žalbu u iznosu od 36.950,00 kn“.

Protiv drugostupanjske presude tužitelji su podnijeli reviziju zbog (kako tvrde) u postupku počinjene bitne povrede iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a te povrede iz čl. 354. st. 1. ZPP-a počinjene u drugostupanjskom postupku i pogrešne primjene materijalnog prava. Prijedlog tužitelja je da se osporena presuda preinači tako da se njihovi tužbeni zahtjevi prihvate.

Tuženici su odgovorili na reviziju te osporili revizijske navode i predložili da se revizija odbije kao neosnovana.

Revizija tužitelja u dijelu u kojemu se odnosi na odluku o glavnoj stvari nije osnovana, dok u dijelu u kojemu se odnosi na odluku o parničnom trošku nije dopuštena.

Revizijski sud pobijanu drugostupanjsku presudu ispitao je u smislu odredbe čl. 392.a st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11 - 148/11 pročišćeni tekst, 25/13 i 28/13 - dalje: ZPP-a), a koja se na temelju odredbe čl. 53. st. 4. u svezi s odredbom čl. 36. Zakona o izmjenama i dopunama ZPP-a ("Narodne novine", broj 57/11) i odredbom čl. 102. st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama ZPP-a ("Narodne novine", broj 25/13) primjenjuje na ovaj spor, samo u onom dijelu u kojemu se ona pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

Suprotno tvrdnjama revidenata, osporena presuda:

- sadrži pravilno sačinjeno obrazloženje (prema odredbi čl. 375. st. 1. ZPP-a) i razloge koji je pravno relevantno opravdavaju i iz kojih se može ispitati, one koji nisu ni nejasni niti proturječni, pa ta presuda, kojom je drugostupanjski sud odgovorio na sve žalbene navode relevantne za odluku o predmetu spora, nema nedostataka na koje se tužitelji pozivaju (ona je jasna, određena u svome sadržaju - i iz nje se može utvrditi o čemu je njome odlučeno i zbog čega) - tako da nije ostvarena bitna povreda iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a ili relativno bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u svezi s odredbom čl. 375. st. 1. ZPP-a, na koju i opisno revidenti ukazuju (nizom navoda, uz ostalo: „o notornom proturiječju između razloga presude i sadržaja dokaznog materijala“; o „paušalnom“ prihvatanju „utvrđenja i pravnih shvaćanja“; o „formalističkom pozivu na odredbu čl. 104. ZPP-a“; o tome da presuda „uopće nema razloga“),

- a donesena je povodom pravnog lijeka podnesenog protiv prvostupanjske presude, s kojom čini (obzirom da može postojati jedino slijedom odluke suda prvog stupnja) određeno pravno jedinstvo - i temeljena je na činjeničnom utvrđenju prvostupanjskog suda, jasno izraženom u prvostupanjskoj presudi, pa drugostupanjski sud nije povrijedio niti jednu postupovnu odredbu time što nije ponovio sve razloge na kojima je temeljena prvostupanjska presuda.

Navodi kojima revidenti osporavaju ili problematiziraju utvrđenja drugostupanjskog suda o sadržaju njihovih odnosa sa tuženicima, sve uz tvrdnje:

- da je „prvostupanjski sud kod odlučivanja postupio u svemu protivno elementarnim postulatima suđenja...ignorirao je materijalne dokaze i osnovnu životnu logiku...bezrezervno je akceptirao navode tuženika i po njima angažiranih svjedoka“,

- da je iz već provedenih dokaza valjalo zaključiti da je tuženik „po tko zna koji put pozvan da bezuvjetno ispuni svoju obvezu - tj. da izda potvrdu o plaćanju cijene i ishodi brisanje tereta uz nagovještaj da će u protivnom biti pokrenuti sudski postupci“ ali i da je ovoga „osnovano izvjestio da je kupoprodajni ugovor raskinut i zatražio da mu odmah vrati sva primljena novčana sredstva“,

- da je „neutemeljeno utvrđenje da bi II. tužitelj bio u posjedu nekretnine...da bi između stranaka bila obavljena primopredaja posjeda“ ali i da je bilo nekakve pozajmice između II. tužitelja i II. tuženika,

u biti su samo prigovori činjenične naravi kojima revidenti iznose svoju ocjenu provedenih dokaza - koja je različita od ocjene na kojoj je osporena odluka zasnovana, te prigovori o načinu odlučivanja o tužbenim zahtjevima (s izrazom nezadovoljstva ocjenom provedenih dokaza i utvrđenim činjeničnim stanjem) - a kojima ujedno sugeriraju prihvatiti činjenično utvrđenje koje oni nalaze istinitim, a kako se drugostupanjska presuda ne može pobijati pozivom na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje (u smislu odredbe čl. 385. st. 3. ZPP-a), revizijski sud te prigovore ne može razmatrati u okvirima revizijskog razloga ostvarene bitne povrede iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a.

Valja kod toga imati na umu:

- da sudovi imaju ovlast ocjenjivati provedene dokaze - i ovlast odlučivanja o dokazima koje će provesti radi utvrđivanja odlučnih činjenica (čl. 220. st. 2. ZPP-a), pa (da) postupanjem prema toj ovlasti, odnosno time što revidenti ocjenom dokaza nisu zadovoljni i smatraju da je već i iz provedenih dokaza istinitim valjalo prihvatiti samo ono što oni tvrde i njihovo tumačenje istinitog (ovdje: o stvarnom sadržaju ugovora, o njegovim bitnim sastojcima - glede rokova za njegovo ispunjenje, o neispunjenju ugovora, njegovom raskidu i obavijesti tuženika, o pozajmici i njezinom povratu, razlozima davanja 93.560,00 EUR-a), drugostupanjski sud nije povrijedio niti jedno pravo revidenata,

- da je i tužiteljima omogućeno raspravljanje o predmetu spora i dana prilika da predlože dokaze i da izražavanjem shvaćanja i prigovora sudjeluju u njihovoj ocjeni, a na okolnosti što nije prihvaćeno njihovo shvaćanje o dokazima i činjenicama relevantnim za odluku o predmetu spora - a sve jer provedeni dokazi nisu ocijenjeni onako kako bi oni htjeli, ne mogu u postupku ostvariti povoljniju poziciju.

Tužiteljima je u konačnom tek za ukazati da dokazom u parničnom postupku može biti sve iz čega se može crpiti saznanje o činjenicama relevantnim za odluku o predmetu spora, dakle - da to mogu biti i iskazi svjedoka kojima je i prvostupanjski sud (i uz primjenu načela neposrednosti iz smisla odredbe čl. 4. ZPP-a u ocjeni dokaza: kojega ipak ne valja zanemariti) priklonio vjeru.

To što su ovdje provedeni dokazi (pa i iskazi svjedoka Miroslava Škode, Marija Matića i Slavice Mrvalj) vrednovani tako da su zahtjevi tužitelja ocijenjeni neosnovanim, odnosno tako da su istinitim ocijenjeni navodi tuženika (makar ih revidenti drže izmišljenim, nametnutim) - sve u kontekstu sa svim utvrđenim činjenicama i svim ostalim dokazima, uz ostalo:

- i s činjenicom da je i II. tužitelj predao II. tuženiku (u svakom slučaju) veći novčani iznos bez da je o tome sa njime sklopio poseban i određeni pisani ugovor, sa u njemu naznačenim razlozima takve predaje - kojima bi otklonio svaku nesigurnost sadržaja tih razloga (što se kod prijenosa takvog iznosa nikako ne može vrednovati čestim ili uobičajenim), čime je i sam prihvatio rizik i mogućnost da se sadržaj njegova čina različito tumači - dakle i protivno shvaćanju na kojemu ustraje i u reviziji (iako drugačije ocjenjuje iskaz tuženika o pozajmici približno istog iznosa),

čak i neovisno od okolnosti da su zaštitu kojoj u ovome postupku pretendiraju tužitelji zatražili tek 3. kolovoza 2010., okolnosti - koja i sama za sebe u najmanjem ne dokazuje ono što revidenti tvrde: da je rok za izdavanje isprava podobnih za „realizaciju ugovora“ (potvrde o isplati cijene i za brisanje zabilježbe) bio bitan sastojak ugovora i da su iskazivali namjeru ovoga raskinuti (obzirom da bi u toj situaciji razumnim bilo očekivati da bi tu zaštitu zatražili ranije) - ne može dobiti značaj neke postupovne povrede.

Nije ostvaren niti revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Pogrešna primjena materijalnog prava postoji kad sud nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kad tu odredbu nije pravilno primijenio (čl. 356. ZPP-a).

Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja, istinitost kojeg revizijski sud nema ovlasti preispitivati (obzirom na ograničenja iz odredaba čl. 385. ZPP-a), drugostupanjski sud je zahtjeve tužitelja ocijenio neosnovanim i (potvrđivanjem prvostupanjske presude) odbio - i time je pravilno primijenio materijalno pravo.

Stoga je reviziju tužitelja valjalo odbiti odlukom iz izreke ove presude (primjenom odredbe čl. 393. ZPP-a).

U odnosu na razloge revizije koji se odnose na pogrešnu primjenu materijalnog prava, revizijski sud na temelju odredaba čl. 396.a st. 1. i 2. ZPP-a, prema kojima: (stavak 1.) „Kad odbije reviziju iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona, revizijski se sud može, umjesto posebnog obrazloženja, pozvati na razloge iz prvostupanjske, odnosno drugostupanjske presude, ako ih prihvaća ili na razloge iz neke ranije odluke revizijskog suda“ i (stavak 2.) „U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, revizijski sud je dužan uz svoju presudu na internetskim stranicama objaviti razloge nižestupanjske odluke ili odluka na koje se poziva“, upućuje (umjesto posebnog obrazloženja) na razloge prvostupanjske presude iz njezina obrazloženja - koje u cijelosti prihvaća.

Na internetskim stranicama uz ovu presudu objavit će se presuda Trgovačkog suda u Splitu, Stalne službe u Dubrovniku posl. br. P-328/2011 od 12. rujna 2012.

Tužitelji su reviziju podnijeli i protiv drugostupanjske odluke o parničnom trošku.

Tu reviziju u tome dijelu valja razmotriti u svjetlu:

- odredbe čl. 129. st. 5. ZPP-a, prema kojoj: "Odluka o troškovima u presudi smatra se rješenjem.",

- odredbe čl. 400. st. 1. ZPP-a, prema kojoj: "Stranke mogu izjaviti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak pravomoćno završen u sporovima u kojima bi revizija bila dopuštena protiv drugostupanjske presude (članak 382.).",

- odredbe čl. 400. st. 3. ZPP-a, prema kojoj: "U postupku o povodu revizije protiv rješenja na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovog zakona o reviziji protiv presude".

Sukladno tim odredbama ZPP-a, revizija bi bila dopuštena protiv drugostupanjskog rješenja o parničnom trošku ako bi to rješenje imalo značaj rješenja iz odredbe čl. 400. st. 1. ZPP-a: kojim je postupak pravomoćno završen.

Međutim, obzirom da parnica počinje teći samo u odnosu na predmet (meritum) spora i (po prirodi stvari) samo za ovog (glede kojeg jedino teče) može i završiti, a imajući na umu i da se samo u svezi predmeta (merituma) spora ispituje dvostruka litispendencija i identitet

spora (tako da je, primjerice, samo glede njega dopuštena i objektivna preinaka zahtjeva), to je za zaključiti:

- da se pod izrazom "postupak" iz odredbe čl. 400. st. 1. ZPP-a podrazumijeva samo postupak u odnosu na predmet (meritum) spora, odnosno (time) da se odredba čl. 400. st. 1. ZPP-a odnosi samo na rješenja kojima se prekida litispendencija i pravomoćno završava parnični postupak glede predmeta spora,

- da parnične troškove čine izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu postupka (čl. 151. st. 1. ZPP-a), oni o kojima se samo odlučuje "u presudi ili rješenju kojim se završava postupak" (čl. 164. st. 4. ZPP-a), ali odluka o njima (upravo i prema smislu te odredbe čl. 164. st. 4. ZPP-a) nema značaj rješenja kojim se završava postupak i u odnosu na koje bi bila dopuštena revizija.

Polazeći od prethodno navedenog, protiv osporene odluke o parničnom trošku nije dopuštena revizija.

Izloženo shvaćanje o nedopuštenosti revizije protiv pravomoćnog rješenja o parničnom trošku prihvaćeno je na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 16. studenoga 2015. i glasi: "Pravomoćno rješenje o troškovima parničnog postupka nije rješenje protiv kojeg bi bila dopuštena revizija".

Stoga je, a na temelju odredbe čl. 392.b st. 1. u svezi s odredbom čl. 400. st. 3. ZPP-a, reviziju tužitelja protiv odluke o parničnom trošku valjalo odbaciti kao nedopuštenu odlukom kao u izreci, u rješenju.

Tuženicima nije dosuđena naknada troška odgovora na reviziju tužitelja jer isti nije bio potreban za vođenje ovoga postupka (čl. 155. st. 1. ZPP-a).

Zagreb, 11. veljače 2020.

Predsjednica vijeća:
Katarina Buljan, v.r.

ZA TOČNOST OTPRAVKA
Ovlašteni službenik:
Voditelj Pisarnice za prijem i otpremu

Mirko Paša